

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ғылым әлемі, Адам.Жер.Ғалам

ЖАРИЯЛАНДЫ
24.06.2020СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/77452/>

5.1А Ғылым әлемі Мектеп: №44

Күні: Мұғалімнің аты-жөні: Кожагулова Д.С.

Сынып: 5 Қатысқандар саны: Қатыспағандар саны:

Сабақ тақырыбы Ғылымның рөлі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты 5.1.1.1 ғылымның қызметтерін адам іс-әрекетінің түрі ретінде анықтау

Сабақ мақсаттары Оқушыларға жаратылыстану пәнінің зерттейтін құбылыстары, жаратылыстану пәндері жөнінде түсіндіру

Сабақ мақсаты Барлық оқушылар:

Ғылым рөлінің негізі жүйесі туралы біледі.Өз ойларын жетік пайдалануға дағдыландыру
Оқушылардың басым бөлігі:

Тақырыптың мазмұнын талдайды, пікірлерін дәлелдейді, тапсырмаларды орындайды.

Ғылым туралы біледі, топтық жұмыс орындауда қатесіз тапсырмалар орындайды

Кейбір оқушылар:

Логикалық ойлау қабілеті мен есептеу дағдыларын жетілдіру, өз бетінше еңбектену, белсенділіктерін арттыру, пәнге қызығушылығын ояту, оқушылардың құзыреттілігін қалыптастыру

Бағалау критерийлері Оқушылар:

Тапсырманы түсінеді оның негізгі қасиеттерін меңгереді

Топтық жұмыстар арқылы материалды меңгереді;

Қасиеттерін пайдалана отырып маңыздылығын түрлендіреді;

Тілдік мақсаттар Оқушылар тиісті терминологияларды берілген модульдер бойынша түсіндірді және сипаттауда қолданады.

Пәндік лексика және терминология: жылулық энергия, температура, температура шкалалары, абсолют температура.

Құндылықтарды дарыту

Көпмәдениеттілік

Интернационализм

Әлем азаматы Коммуникативті дағдылар, ұқыптылық, бір-біріне деген құрмет,

функционалдық сауаттылық.

Жолдастарын тыңдай білу, ой пікірлерімен санасу, өз ісіне жауапкершілікпен қарау дағдыларын дамыту.

Пәнаралық байланыстар математика, ғылымға кіріспе

АКТ қолдану Интерактив тақатамен жұмыс

Бастапқы білім Жаратылыс тану білімін салыстырады

Сабақ барысы

Сабақтың кезеңдері Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет Ресурстар

Сабақтың басы

1 мин

5 мин

7 мин

2мин 1. Мұғалімнің кіріспе сөзі. (Сабаққа психологиялық көңіл-күй)

2. Үй жұмысын тексеру (бақылау, өзін-өзі тексеру, өзара тексеру)

Мақсаты: оқу материалының игерілу деңгейін тексеру, проблемалар проблемалады анықтау және оларды түзету.

А)Тірек білімдер актуалдау

Формасы: ұжымдық

Әдісі: жеке

Тәсілі: сұрақ-жауап

Оқушылармен бірлесіп сабақтың/оқу мақсатын анықтайды.

Өткенді қайталау

Сұрақ жауап

1. «Табиғат» деген сөздің мағынасын қалай түсінесіңдер?

2. Табиғат пен адамның бірлігін білдіретін қандай нақыл сөздерді, мақалдар мен мәтелдерді білесіңдер?

3.

Табиғат құбылыстары деп нені айтамыз?

Интерактивтік тақта

30 мин

5. Практикалық бөлім

Формасы: жұптық

Әдісі: проблемалық-ізденушілік-

Жаратылыстану» сөзі екі ұғымнан тұрады: «Жаратылыс- табиғат және оны тану».

Жаратылыстану ғылымының бірнеше саласы бар. Мәселен, астрономия ғылымы- аспан денелерін, физика-табиғат құбылыстарын зерттейді. Химия-бір заттың екінші затқа айналуы туралы ғылым. География – біздің ғаламшарымыз туралы, биология –тірі

табиғатты , экология-тірі ағзалардың бір-бірімен және қоршаған ортамен , сондай-ақ адам мен табиғаттың қарым-қатынасы арқылы қоршаан ортаны сақтаудың ғылыми негізі.

Біз өсімдіктерді , жануарларды, жәндіктерді, құстарды көре аламыз.

Макро— грек тілінен аударғанда «ұзын, үлкен»деген ұғымды білдіреді. Бұл сөз күрделі ғылыми терминнің бір бөлігі ретінде жиі қолданылады.табиғаттағы үлкен құбылыс пен үдерістерді, сондай-ақ адамдарды да макродүниеге жатқызамыз.

Микро- «өте ұсақ, майда» деген мағынаны білдіреді. Микродүние –макродүниенің негізі. Оны үйге немесе құрылыс ғимаратына ұқсатуға болады. Ғимарат тек бір заттан тұрмайды.оны қалау үшін цемент ерітіндісі мен кірпіш, т.б нәрселер қолданылады. Микродүниені микроскоп көмегімен көре аламыз. Қазіргі уақытта ғылымдар микродүниеден де ұсақ денелердің бар екеніне көз жеткізді. Мұндай «микромикродүниеге» жаңадан «нанодүние» деген атау берді.

Мега— грек тілінен аударғанда «үлкен» деген ұғымды білдіреді. Оған Жер шары, Ғарыштық кеңістік жатады. «Макро», «мега» т.б. тәрізді ғылымда өзіндік атауы бар сөздер термин ретінде қабылданған.

Термин— (лат. -шек, шеті, шекарасы) деген мағынада айтылады.

2. Топтастыру.

Топтастыру арқылы оқушыларға жаратылыстану ғылымдары түсіндіріледі.

Кестемен жұмыс.

Оқушыларға Жаратылыстану пәні зерттейтін табиғат құбылыстарын түсіндіру.

Астрономия Аспан әлемі.

География Жер

Биология Тіршілік

Химия бір заттың екінші затқа айналуы

Физика табиғат құбылыстары

Мәтінмен жұмыс

1. Сөздік жұмысы.

Табиғат - природа

өзгерістер - изменения

демалу - отдыхать

ерте - рано

тау - гора

тауға — шығу

денсаулық - здоровье

жинау — собирать

Өзара бағалау (дескриптор бойынша)

Бағалау СГ 3. Тапсырманы орындау нәтижелерін көрсету

Оқытудың мақсаты бойынша.

Бағалау критеріі Дескриптор

Табиғаттағы ғылымның негізгі рөлін түсіненді арнай материалдарды және тәсілдерін мен анықтамаларды пайдаланады Ғылымның рөлін деген не оны жақсы менгерген

Қосымша ақпарат көздерін пайдалана отырып тексереді

Орындалған тапсырманың дұрыстығын бақылайды

Тапсырмалардың нәтижесін тексеру

Орындалған тапсырмалардың жақсы үлгілерін көрсетеді

Сабақ соңы

10 мин

Қайталау сұрақтары

Сұрақ – жауап арқылы сұрау.

1. Жаратылыстану пәнінен үйретеді?
2. Ғарыштық денелердегі неміз не?
3. Ғарыштық денелер туралы ғылым қалай аталады?
4. Органикалық заттарға не жатады?
5. Бейорганикалық заттардегі неміз не?
6. Табиғат құбылыстарыдегі неміз не?

1. Рефлексия

Мақсаты: Оқушылардың өз тәртіптеріне рефлексия жасауды мобильдендіру (мотивация, әрекет тәсілдері, қарым-қатынас).

Рефлексия. Оқушылар стикерге мына сұрақтарға жауап жазады: Учащиеся, предварительно подписав стикеры, записывают: 1. Маған сабақта не ұнады. 2. Маған немен жұмыс істеу керек? 3. Смайл арқылы өзінің көңіл-күйін бейнелейді және стикерді күн бейнесіндегі тақтаға жапсырады.

2. Үй тапсырмасы.

Жаттығу

стикеры

Саралау – оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз?

Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?

Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?

Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы

Барлық оқушылар:

Температура түсінігін білу, термометр көмегімен температураны өлшей білу, температураны 0С-ден К-ге аудару.

Оқушылардың көбісі:

Термометрлер түрлері мен температуралық шкалаларды білу,

Температура және жылулық энергия арасындағы айырмашылықты сапалы түсіндіру

Кейбір оқушылар

Қыздыру температурасының уақытқа тәуелділік графигіне талдау жасау • өзара тексеру.

- өзін-өзі тексеру.
- ауызша сұрақ Іс-әрекеттердің ауысуы, барысында шаршауды төмендету үшін мұғалімге қозғалыстар және көру бұрышын өзгерту

Сабақ бойынша рефлексия

Сабақ мақсаттары/оқу мақсаттары дұрыс қойылған ба? Оқушылардың барлығы ОМ қол жеткізді ме?

Жеткізбесе, неліктен?

Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме?

Сабақтың уақыттық кезеңдері сақталды ма?

Сабақ жоспарынан қандай ауытқулар болды, неліктен? Төменде қалдырылған орынды жүргізілген сабақ бойынша түсіндірмелер үшін қолданыңыз. Сол жақтағы бағанда берілген сабақ бойынша неғұрлым маңызды сұрақтарға жауап беріңіз

Жалпы баға

Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)?

Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)?

Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістік/қиындықтары туралы нені білдім, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет?

5.3 Адам. Жер. Ғалам Мектеп: №44

Күні: Мұғалімнің аты-жөні: Кожагулова Д.С.

Сынып: 5 Қатысқандар саны: Қатыспағандар саны:

Сабақ тақырыбы Жер және өмір.

Оқу мақсаттары 5.2.1.1 макро- және микроәлем нысандарын ажырата білу және мысалдар келтіру

5.2.2.1 Жер ғаламшарының пайда болуын түсіндіру

5.2.2.2 Жердің құрылысы мен құрамын атау

Сабақ мақсаттары жердің адам өміріндегі маңыздылығын түсіндіру;

жерге қамқорлық жасау қарым — қатынастарын дамыт

Бағалау критерийлері Оқушы оқу мақсатына жетеді, егер:

Жермен өмір туралы өз ойларына тура анықтама береді;

Жер туралы тапсырмаларды құрастырып анықтап жазады

Топпен дұрыс баға бере алады

Тілдік мақсаттар Оқушылар:

Өз зерттеуін жоспарлау кезеңдерін ауызша және жазбаша нысанда талқылай алады.

Өз идеяларын плакаттағы схема түрінде көрсете алады. Кейін оқушылар басқа плакаттармен жұмыс істеп, өз пікірлерін айтып және өз идеяларын дамыта отырып, басқаларының идеяларын толықтырады.

Құндылықтарды дарыту

Көпмәдениеттілік

Интернационализм

Әлем азаматы Оқушылар топта, жұпта жұмыс жасау арқылы бір-біріне көмек көрсетуге, сенімді ,әділетті ,шыншыл болуға үйренеді.

Тақырып бойынша тірек сөздерді үш тілде қабылдау арқылы көптілді орта қалыптастырады..

Пәнаралық байланыстар математика, ғылымға кіріспе

АКТ қолдану http://bilimland.kz/ru/content/structure/1983-tela_i_veshestva#lesson=17618

https://www.youtube.com/watch?v=1tvg_gfZpY4 (0м -3,45м)

Бастапқы білім Өлшем бірліктер

Сабақ барысы

Сабақтың кезеңдері Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет Ресурстар

Сабақтың басы

2 мин

5 мин

5 мин

2мин 3. Мұғалімнің кіріспе сөзі. (Сабаққа психологиялық көңіл-күй)

4. Үй жұмысын тексеру (бақылау, өзін-өзі тексеру, өзара тексеру)

Мақсаты: оқу материалының игерілу деңгейін тексеру, проблемалар Проверить уровень усвоения учебного материала, выявить проблемалады анықтау және оларды түзету.

А)Тірек білімдер актуалдау

Формасы: ұжымдық

Әдісі: жеке

Тәсілі: сұрақ-жауап

• Жалпылама сұрақ:

1. Кинетикалық энергия

2. Потенциалдық энергия

оқушылардың жақын арада даму аймағын анықтау.

Оқушылармен бірлесіп сабақтың/оқу мақсатын анықтайды.

Мұғалім ұнтаспадан құстың, судың, ағаш жапырақтарының сыбдырын естіртеді.

Оқушылар сол дауыстар бойынша иелерін атап шығады.

Балалардың жауаптары тыңдалып, сабақтың тақырыбын шығарады.

Балалар барлығы қосылып С. Қалиевтің өлеңін оқиды.

Бұлбұл қалай сайрамас,

Жайнап тұрса жер – аспан.

Ел — жұрт қалай жайнамас

Ынтымағы жарасқан. Интерактивтік тақта

ортасы

5. Жаңа тақырыпты түсіндіру

Модуль СТО әдісі: ЖИГСО 1, 2

Мәтінмен жұмыс. Мәтінді екі бөлікке бөліп, ЖИГСО әдісі арқылы оқытады. Әр топтың көшбасшысы басқа топтарға оқығандарын түсіндіреді.

1- тапсырма. Модуль. Диалогтық оқыту (топтық жұмыс). Топқа «жер», «табиғат» болып бөлінеді. Екі шардың ішінде қағазға жазылған сұраққа жауап береді.

«Жер» тобы

1. Жер туралы не ойлайсыңдар?

«Табиғат» тобы

2. «Табиғат пен жер тығыз байланыста» деген ұғымды сендер қалай түсінесіңдер?

2 — тапсырма. Модуль СТО, әдісі: миға шабуыл

Дәйексөз «Баптағанға – жер жомарт» деген халық даналығының мәнін оқушылар түсіндіреді:

— Жерді күтіп, баптап, таза ұстау керек. Өйткені Жер — ана жомарт та дархан көңілімен адамға барын бергісі келеді. Тіпті қазба байлықтар да жерден алынады. Түрлі жеміс — жидектер де, әсем гүлдер де, тіпті дәнді дақылдар да ұдайы суарып, күтіп баптағаннан кейін көбейе түседі.

3 — тапсырма. Модуль оқыту мен оқудағы жаңа тәсілдер, (2 топ жеке орындайды)

Балалар, қазір мен тақтаға дөңгелек жасыл қағаз ілемін. Бұл біздің жеріміз. Ал сендер жердің көркейіп, сұлуланып, тіршілікке енуі үшін жұмыла жұмыс жасаңдар. Алдарыңда жатқан қағаздардан жерде тіршілік ететін жерге көрік беретін тіршілік иелерінің суретін салып, коллаж дайындаңдар.

(Балалар әрқайсысы жеке — жеке түрлі түсті қағаздан гүлді, ағашты, суды, тауды, жан — жануарларды жасап, іледі.)

4 — тапсырма. Модуль Диалог (топпен жұмыс) Ассоциация

Айтылған ойларды бекіту үшін тапсырма орындалады. Тапсырма бойынша оқушылар суретті пайдаланып, төмендегі тақырыптар бойынша өз ойларын білдіреді. Тапсырма топқа бөлініп орындалады.

Балалар екі топқа бөлінеді. Бір топ – «Жердің қасиетін» жазып, топтастыру жасайды, екінші топ – «Жерге қамқорлық» туралы жазып топтастыру жасайды. Тапсырмаларын

плакатқа маркермен орындайды, тақтаға іліп, жария етеді.

1. «Жердің қасиеті»

2. «Жерге қамқорлық» «

Сабақ соңы

5 мин

Қортынды тапсырма

Тапсырма: Дәптерде берілген аяқталмаған ойды оқушылар өз ойларымен жалғастырып эссе жазуы тиіс.

Жер – бәріміздің анамыз. Онсыз тіршілік жоқ. Өйткені,...

Жер – бәріміздің асыраушымыз. Өйткені,...

Рефлексия

Мақсаты: Оқушылардың өз тәртіптеріне рефлексия жасауды мобильдендіру (мотивация, әрекет тәсілдері, қарым-қатынас).

Рефлексия. Оқушылар стикерге мына сұрақтарға жауап жазады: Учащиеся, предварительно подписав стикеры, записывают: 1. Маған сабақта не ұнады. 2. Маған немен жұмыс істеу керек? 3. Смайл арқылы өзінің көңіл-күйін бейнелейді және стикерді күн бейнесіндегі тақтаға жапсырады.

2. Үй тапсырмасы.

Жаттығу

стикеры

Саралау – оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз?

Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз?

Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз?

Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы

Барлық оқушылар:

Температура түсінігін білу, термометр көмегімен температураны өлшей білу, температураны 0С-ден К-ге аудару.

Оқушылардың көбісі:

Термометрлер түрлері мен температуралық шкалаларды білу,

Температура және жылулық энергия арасындағы айырмашылықты сапалы түсіндіру

Кейбір оқушылар

Қыздыру температурасының уақытқа тәуелділік графигіне талдау жасау • өзара тексеру.

• өзін-өзі тексеру.

• ауызша сұрақ Іс-әрекеттердің ауысуы, барысында шаршауды төмендету үшін мұғалімге қозғалыстар және көру бұрышын өзгерту жұппен және жеке жұмыс

Смена видов деятельности, передвижение и изменение угла зрения на учителя и

доску при индивидуальной работе и в парах — снижает утомляемость.

Сабақ бойынша рефлексия

Сабақ мақсаттары/оқу мақсаттары дұрыс қойылған ба? Оқушылардың барлығы ОМ қол жеткізді ме?

Жеткізбесе, неліктен?

Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме?

Сабақтың уақыттық кезеңдері сақталды ма?

Сабақ жоспарынан қандай ауытқулар болды, неліктен? Төменде қалдырылған орынды жүргізілген сабақ бойынша түсіндірмелер үшін қолданыңыз. Сол жақтағы бағанда берілген сабақ бойынша неғұрлым маңызды сұрақтарға жауап беріңіз

Жалпы баға

Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)?

1: кинетикалық және потенциалдық энергияны қайталау (оқушылар түсіндіре алды және мысал келтірді)

2: оқу материалын бекіту (жеке жұмыс, өзін-өзі тексеру)

Сабақты жақсартуға не ықпал ете алады (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)?

2: Оқу материалын бекіту барысында консультация үшін жоғары деңгейдегі оқушыларды тарту.

Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістік/қиындықтары туралы нені білдім, келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет?

Кейбір тұйық оқушыларды сабаққа көңілдерін аударудың нәтижесінде олар дискуссияға жақсы қатысты және қорытынды жасай алды. Келесі сабақтарда осы оқушыларға көңіл бөлу.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.